

Bijlage 1 – Overzicht voorbeelden toegankelijkheid rijksmonumenten

1. Gerealiseerde of expliciet opgenomen toegankelijkheidsmaatregelen

- **Stadhuis Gouda** – Volledig rolstoeltoegankelijk na restauratie.
- **Het Groote Kantoor (Delft)** – Integraal toegankelijk gemaakt met behoud monumentale waarden.
- **Zellinghuis** – Toegankelijkheid expliciet onderdeel van subsidieaanvraag en uitvoering.
- **Neherlab Auditorium** – Toegankelijkheid en verduurzaming integraal opgenomen.
- **Kasteel Duivenvoorde** – Realisatie 'Changing Place' voor zwaar gehandicapten.
- **Kinderdijk (SWEK)** – Rolstoeltoegankelijk maken o.a. Contramolen en Wisboomgemaal.
- **Zakkendragershuis Schiedam** – Bouwkundig geschikt gemaakt voor bezoek.

2. Recente en lopende projecten (toegankelijkheid onderdeel van aanvraag/uitvoering)

- **Tiendgebouw HTD** – herbestemming en toegankelijkheidsverbetering.
- **Nieuwe Kerk Delft** – herinrichting met aandacht voor toegankelijkheid.
- **De Genestetkerk** – herbestemming en publiekstoegankelijk gebruik.
- **Koestal Duivenvoorde** – restauratie/verduurzaming met toegankelijkheidscomponent.
- **Gemaal Haastrecht** – herbestemming en toegankelijkheid.
- **Koetshuis Bisdom Van Vliet** – herbestemming met toegankelijkheidsaspect.
- **Schuur Goedereede** – herbestemming en toegankelijk gebruik.
- **Brugkerk Koudekerk a/d Rijn** – herinrichting met aandacht voor toegankelijkheid.
- **Klooster Reeuwijk-Dorp** – herbestemming en publieksfunctie.
- **Distillers Hotel** – herbestemming en toegankelijk gebruik.
- **Visscherij Maatschappij Vlaardingen** – herbestemming en publieksontsluiting.

3. Brede casussen / onderzoek naar toegankelijkheid en publieksbereik

- **Gedenkplaats Gorcumse Martelaren** – toegankelijkheid en publieksontsluiting.
- **Panorama Mesdag** – toegankelijkheid en bezoekersrouting.
- **Kinderdijk** – onderzoek bezoekersstromen en toegankelijkheid.
- **Kasteel Duivenvoorde** – voorzieningen en toegankelijk gebruik.

4. Aanvullende provinciale inzet (kennis, monitoring en stimulering – erfgoedlijnen 2026-2027)

Monitoring en kennisopbouw

- **0-meting toegankelijkheid (feb–apr 2026):** korte vragenlijst bij erfgoedlocaties binnen de erfgoedlijnen om huidige toegankelijkheid, belemmeringen en ambities in beeld te brengen en te bepalen waar provinciale ondersteuning nodig is.
- **Pilot ‘Scan & Advies’ (jan–mrt 2026):** praktijkervaring bij een kleine groep locaties via toegankelijkheidsscan (Stichting Ongehinderd), met concrete verbeteracties bij deelnemende locaties.

Netwerk en kennisdeling

- **Netwerkbijeenkomst erfgoedlijnen (najaar 2026, voorgenomen):** uitwisseling over fysieke en digitale toegankelijkheid en onderlinge verbinding tussen erfgoedlijnen.

Borging en doorwerking (najaar 2026–2027)

- Toegankelijkheid structureel meenemen in advies, ondersteuning en subsidietrajecten.
- Delen van goede voorbeelden en ervaringen via erfgoedtafels.
- Jaarlijkse inzet van toegankelijkheidsscans bij een aantal locaties.
- Verkenning hoe toegankelijkheid kan meewegen in afwegingskaders en subsidieregelingen.

5. Aanvullend praktijkvoorbeeld

Stichting Atlantikwallmuseum Den Haag

- Rondleidingen voor bezoekers met visuele beperking; opgedane kennis wordt structureel toegepast door rondleiders.
- Ontwikkeling van 3D-scans van bunkerlocaties zodat bezoekers met visuele beperking de structuur kunnen ‘ervaren’.
- Digitale 3D-scan van de Seyss-Inquartbunker voor minder mobiele bezoekers.
- Voorbereiding plaatsing lift bij een bunkerlocatie voor rolstoeltoegankelijkheid.

Samenvatting

De voorbeelden laten zien dat toegankelijkheid in een breed scala aan restauratie- en herbestemmingsprojecten al structureel wordt meegenomen. Dit gebeurt zowel via concrete bouwkundige ingrepen bij rijksmonumenten als via planvorming, onderzoek en kennisdeling. Daarnaast zet de provincie via subsidieregelingen, erfgoedlijnen, pilots en monitoring actief in op het verder verbeteren en borgen van toegankelijkheid bij publiek toegankelijke erfgoedlocaties.